

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBREC.

A KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Eszméljünk s ünnepeljünk.

Közeledik a nagy nap, ünnepre készül az ország, 900 éve immár, hogy ez ország lakosai katolikusok lettek s ezen nemzetalkotó forduló pontot azon napon készül megünnepelni városunkban is a magyar katolicizmus, melyen az ország alapítója és apostola Sz. István Magyarországot a boldogságos Szűznek testamentomba hagyta.

Temesvári Pelbárt szerint az egyházi s világi főrendek előtt a többi között ezeket mondá a haldokló apostol: Én meghalok, — nincs örökösöm. Kire bizzalak tehát titeket? Kinek ajánljam országomat, kire hagyjam koronámat? Arra bízom, a ki ezeknek főszerzője. Mária ajándékából vettem, az ő zsámlyához teszem le tehát. Őt választom Nagyszonytoknak, Nekí hagyom koronámat, az ő oltalmába ajánlom népem, országomat.

Mi is, ezen nagy apostolnak ivadéka, kibén bizzunk másban, kihez folyamodjunk máshoz megaláztatásunkban, mint Nagyszonytokhoz, a ki hazánk borus napjaiban kinyújtá már nem egyszer kezét, miért ne venne bennünket újra oltalmába, ha alázatosságban, bizalommal esdekkeljük segítségét.

Észretérhetnének már, elég lehetne

már a félenkségből, gyavaságból, vagy még nem elég a megaláztatásból?

Katolikusok vagyunk, ezt sokan mondják, de a kik a hitet gyakorolják, megmondjuk, hogy hányan vagyunk?

Ez az a Magyarország, mely harci zászlajára tűzte a Nagyboldogszony képét? Ez az a hon, melyet sz. királyok keresztrel s karddal óvtak, védtek annyí vizsály ellenében?

Hol a nép, mely tudott lelkesedni a hitért s a legszentebb eszméért? Ez az a hon, csakhogy a katolicizmus, melyen e drága haza megszilárdult, a sárba tiporva, mindenki rughat rajta büntetlenül, nem volt elég az ostor suhogása, úgy látszik még a korbácsot is elviseli.

Ez az az ország, melyen mint sötét felleg a viruló tavasznak hajlott kalászszal gazdag aratást ígérő reményei felett az eget, úgy borítják még mindig láthatárunkat a nagy harcok keserűségeivel ránk öröltetett „reformok.“ Nem érzitek katolikusok az-újabb vesszősuhogást, nem borítja szegyenpir arcotokat, a ti vezető kormányotok hivatalosan nem mer résztvenni ünnepségeken, s ezt körrendeletben tudatja közvegeivel?

Itt az a nép, mely megvédte a nyugatot, most már a keletieket dédelgeti. Mi katolikusok azt mondhatjuk: csak vagyunk, nem tudjuk élünk-e még avagy

már haldoklunk és csak mikor gonosz kéz új sebet vág rajtunk, hallatszik mély sóhajunk.

De ne tovább!

Nincs más menekvés az örvény elől, mint a hit s az egyház. A hit, mely a lelket felemeli a föld sarából s az egyház, mely társadalmi szerveztével békét, boldogságot nyújt az emberiségnek.

Romlás, bomlás minden vonalon, csak halvány reménysugár, csak a szenvedő lelkek kebeléből száll fel a sóhaj: Minő jövője lehet az ily meghasonlott, új alapokon épülni kezdő országnak? Válasz: *a múltban rejlik a jövő.*

Appellálni kell az emberi hatalomtól az isteni hatalomhoz, tanács nélkül nem állunk, Mária égi Patrónánk, egyuttal a jó tanácsról szóló Anyánk is!

A kath. magyar nemzet fennállásának 900-ik évében ünnepeljen minden kath. szív, tegye jóvá a sok mulasztást minden kath. kéz, csepegtesse gyermeke vérebe a kath. egyház s e haza szeretetét minden kath. honleány, a magyar nemzet többségét alkotó kath. világ emelkedjék fel őseinek nagy szelleméhez, idézze vissza emlékezetbe azoknak hitliségét, királytisztelést s hazaszeretét, hogy a jelen zsibbasztó helyzetben, ha már tetekre nem képes, legalább sóhajával könnyítsen lelkén ama nagy napon.

„Jöjj örökségednek, rottegó néped-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Rabod lettem ...

Irta: k

*Rabod lettem kis leányka,
Menekülnék, de hiába!
Az Isten is úgy akarja,
Hogy szivednek legyek rabja.*

*Akármerre tekintetek,
Nem találok tekinteted;
Akármerre járok-kelek,
Szébb lányt, mint te, sok' sem lelek.*

*Szirjóságod hol keressem?
Nem találok rá sehol sem.
Két kis kezéd munkásságra
Pótolhatlan, nincsen mása.*

*Nem is leszek, nem lehetek
Senki másé, csak a tied.
Az Isten is így akarja,
Azért lettem szived rabja.*

Római levél.

Irta: Minimus.

1900. július 13.

Kétrendbeli szívzaggató segélykiáltások verik fel a tünyn terpeszkedő ugorkaszegzon esőndjét. Az egyik Kinából jön, a másik meg a szegény halandók vidékéről, a kik a helyett, hogy nyakig ülneek a nyaralás vidéki gyönyörűségeiben, fejük tetején ülnek a porban, ezen felül pedig csak a hajuk szála emelkedik a borzalomtól, a gondolat borzalmától, hogy nekik tintát kell fogyasztaniok, lapot írniok. Mily jó sorsuk van a szibériai foglyoknak a hűvös ólombányákban!

Kinában nem segíthetünk. Barbár módon, ópinmmal, meggyilkolták már ugy is a szegény Nap fiát, a hold unokaöccsét s a hajnali csillag testvérbátyját. Sokkal egyszerűbb lett volna megitatni vele másféliter vízvezeteki vizet — azon melegiben csapolva. A boxerek meg dühöngenek. Antiszemita érzelmű spiritus familiárisom azt sugja, hogy talán nem is boxerek, hanem bócherek az ipszék. Mert csak erről a vitéz fajról lehetne feltenni az élelmességet, hogy kiüzze az idegeneket a sárgea birodalomból, — a későbbi szabad halászat monopolizálása kedvéért.

Épen most olvastam az újságból, hogy az olasz királyság nem nézhette, hogy a nagyhatalmak tehetetlenül vergődnek a kínai falak előtt, elhatározta, hogy egész erejével közbelép. Folyó hó 11-én mozgósították a Vatikán őrzésére nem szükséges összes haderőt, s este a király lelkesítő beszéde után meg is indult kétszáz vitéz bersagliere a Nápolyi gyorsvonattal. Puskáikat mint teher szállítmányt adták fel a tehervonatra. Mondják, hogy az olasz külpolitika így ismét a vén Crispi tervei szerint mozog és a czopfok hazájában keres támpontot a pápa rémséges tervei és ellenségeskedése ellen. A parlamentet egyöbiként bezárták s a kulesokat keresztbe feltették a királyi palota kapuja tetejére. Ne csak a pápának legyenek ilyen szuverén hatalmi jelvényei.

Evvel az aktuussal csakugyan beállott a siri csöndesség. Egyébként nyugodt blazirsággal mosolygó riporterek megbontott hajakkal szaguldják keresztül-kasul a kihalt tereket, — hiába, semmi sem történik. A rovatokban már megjelen a Quirinál táján megszurkált ember, az igazságügyi palota költségvetése, a Tiberisen elsüllyedt halászbárka, s az első kolerás beteg, hiába; a forrás hamar kimerül. A derék liberális lapok megpróbálnak hát teremteni szenzációt.

Mai lapunk 4 oldal.

nek, jöjj kértünk oh Anyánk, oh jöjj, siess védelmére."

Millitans.

Cselédmizériák.

I.

Tudom, hogy régi baj orvoslását kísérlem meg, s kísérletem eredményre alig vezet, mert valljuk meg őszintén, a közügyekkel törődni, avval bajmóldni kevés ember szeret. De hát nyakunkon ül a betegség, a mely hogy megnyire bénítólag hat a családi élet jóirányu fejlődésére s az általános erkölcsi élet javulására, azt igazán cseléd tartó asszonyaink tudnák megmondani, a kiknek legnagyobb aggodalmuk a cselédkérdés megoldása. Mert hiába, akár rendészeti, akár társadalmi problémának tekintjük a cselédkérdést, be kell látnunk, hogy most már égető szükségé vált annak modern alapra való fektetése.

Cseléd törvényünk, az 1876. évi XIII. törvényezikk már régi s e mellett rossz is. Sok benne az általánosság, kevés a részletes intézkedés. Hatalmi jogkört a cseléd tartóknak nem ad, de kiváltságos osztályt teszi a cselédosztályt. A család keretébe illeszti a cselédet a nélkül, hogy családtagi jellegét körülírva a cseléd munkáját ambícionálná: táplálja a szolgálatküszöket s óvatosan kikéri a család fői jogok szabályszerű precizizozását. Törvénytudó kodifikátorok kéziműve a cseléd törvény, melyen hiányzik a jó gazdaasszony gyakorlati élelátása, körültekintése. Két faktor kellene a cselédügy reformálásához: egy cselédügygel bajmóldó rendőrkapitány s egy cseléd tartó, okos háziasszony. Őszintén megvallva, aggodalommal nézünk a cselédügy országos rendezésé elé, mert e két faktor munkásságának most sem jutott hely e probléma megoldásánál.

Nézünk a dolgot közelebről.

Cselédgyűntünk rákénje a közvetítés intézménye a jelenlegi formák között. A cseléd elhelyező intézetek, melyek szorgos rendőri ellenőrzés mellett sem ellenőrizhetők kellőleg, úpolják, sőt fejlesztik, felbresztik a cseléd gyengéit, rossz hajlamait: valóságos iskolái ezek

Az egyik a napokban újratosólhajtások és kegyes szemforgatások között meséli, hogy a Lungara mentén épülő egyik háznál sárbatipport olvasókat találtak. Vallásos érzületének Olimpusáról memnydörög a jó ur a nyomorult tettesek ellen és a megsértett Ég kiengesztelésére processiót indítványoz. Egyben közli, hogy a Transtevere városrészes lakossága sűrű tömegekben tölül az említett helyre.

Ez annyit jelent, hogy egy szó sem igaz belőle. Hanem pompás valami volna az, egy kis parázs tüntetés, sokadalom, rendőrség, ablak- és fejbeverés s végre, mint az ünnepség fénypontja, a pápa vagy egy kardinalis képenek elégetése. Az „oh nép” megtesz sok mindent néhány líráért.

Az ugoriaszezon csak egy helyre nem tud beférközni, a Vatikánba. A mult heten voltak itt a portugallok, elhozták hódolatukat a szt. Atyának, s rendeztek olyan gyönyörű körmenetet hamarosan, hogy párját ritkítja. A liberális szabadság hazájában ugyanis annyira békóba verték a kath. Egyházat, hogy Krisztus helytartójának székvaróságában nem szabad egyházi ruhákba öltözött papnak, annál kevésbbé processiónak az utcán megjelenni. Hja, az izgatná, fanatizálná a népet. Még Urnapján is a templom falai közé szorul az ájtatos közönség.

minden erkölcselenségnak, a cselédraffinéria ezer nemének. Itt tessik szótárgyává először a családi szentélyek titkait; agyontracsosolják a cseléd tartó asszonyok „bogarait”, szeszélyét, jó és rossz oldalát; s tönkreteszik, megrontják a falvakról bekerülő, értetlen gyermekleány érzelmét s megmételtyezve sárba rántják feltve őrzött éreneyeit.

De ez még nem elég! A cseléd szerző legfontosabb érdeke a pénz, vagyis az üzleti forgalom s az azzal járó jövedelem. S ha ő nagysága, a cseléd szerző rangján alulnak tartja az üzleti forgalomnak nemtelen uton való fejlesztését, azaz a visszacsábítást, elvégezti ezt fősegéde, a kifutó által. Ezek legnagyobb részt lelketlen lelkek minden nemesebb érzelem nélkül, a kiket joggal nevezhetnék a cseléd tartók legnagyobb ellenségének, s a cselédek hóhérjának. Tele beszéli, jó tanácsokkal látja el a cselédet, jobb helyet, nagyobb fizetést helyez kilátásba, csábítja ide is, oda is, végre eléri célját, a cseléd megújja helyét, az eddigi házias jó viszonyok terhére vannak, elégedetlensége türehtenné válik s a cseléd tartó, midőn a kifutó jobb cselédet ígér, szinte megkönnyebbülve várja a felmondás idejét. E munkának rugója a cseléd szerző bércperzentje s a kifutó borraivalója.

A cseléd szerző intézetekben nevelődnek a lélekkifutók is. Ez a második nagy baj. Ha a legtöbb cseléd szerző nem is csábítja egyenes uton a csinos, szemrevaló cselédet az erkölcselenségre, kevés pénzt szivesen nyújt segédkezt, sőt alkalmat és helyet is.

Ez uton haladva a cseléd a szállasadónök bünbarlangjába kerül. A kifutó után ez a cseléd szerző második munkása. Mihelyt a cseléd néhány garasra szert tesz, a kifutó helyéről elcsábítja s „mert a jobb helyre néhány napig várni kell”, a faczér cselédnek szállást komendál a „kvártélyos asszony”-nál. Ott szivesen látott vendég a szerető, s a mig a pénz el nem fog, könnyű élete van a cselédnek. „Hisz nem muszáj mindig dolgozni, kell egy kis nyugvás a cselédnek is, ugyis más keze-lába.” A pénz elfogy, a dárídónak vége, a szerető hűtlen lesz, zálogba kerül minden. Ekkor láncozolja magához teljesen a kétségbeesett teremést a kvártélyos

A portugallok ebben az évben alapítottak kollégiumot a kispapjaiknak, kibérelve a Borg-hese herceg villájában egyik épületesoportot. Az életrevaló gondolat a collégium rektorában villant meg: hatalmas hálaadó és engesztelő körmenetet rendezni a sokszor megbántott jó Istennek. — s mivel a városban nem szabad, benn az óriás terjedelmű villában, mely magántulajdon, s így senkinek semmi köze hozzá, mi történik benne.

Az összes római társulatokat meghívták csendben, közönség úgy is nagy számmal keresi fel a villát az esti órákban, így történt, hogy Casetta kardinalis vezetésével, ki a Legszentebbet vitte, 70—80.000 emberből alakult össze a körmenet. Három zenebanda játszott, egyik sem zavarta a másikat, akkora volt a menet; még más két kardinalis, s a római előkelő világ hantvoléja volt jelen, kik közül hat herceg gyertyával kísérte az Oltáriszentséget. Az ünnepélyt megkoronázta az áldás, mely alatt épen a rögönzött oltár irányában halavány szívárvány borult az égboltra. Mintha a jó Isten jelezni akarta volna, hogy sok bűneink mellett is a jóságos Isten a béke Istene marad hátlátlan gyermekei irányában.

(Vége köv.)

asszony. Busásan felszámított tartásdíj fejében becsületét kívánja a cseléd től. Előbb a nagy jövedelem rózsás körülírásával, a könnyű élet szép festésével, szép szóval rábeszéli, majd pedig rákényszeríti, hogy éreneyeinek, becsületének árán fizesse meg keserves falatjait. Így váltja fel a házi kosztot a rabkoszt, a nyugalmas családias otthont a rendőrségi zárka, a szülői édes viszontlátás helyett a kényszerutlevél vagy tolonczút kétségbejött jelenetei. Az édes anya értetlen lánya helyett félvilági hölgyet kap; a régi jó cseléd a cseléd tartó családi szentélyét a Kórházak elkülönített, megvetett osztályával cseréli fel, a honnan testben és lélekben életlenedve, egy menhelyet talál s ez a halál.

Ime! ez a cseléd ség 70 százalékanak élet-története. Cseléd szerző, kifutó, kvártélyos asszony a gyilkosai annyi ezer és ezer munkásoknak. Legelsőnek kellett volna még említenem a családanyákat, a kik nem sokat törődnek leánygyermekeik sorsával s még a legszegényebb körülmények között is nevelni munkára vagy nem tudnak vagy nem akarnak. Sok a kisaszszony, a ki küzd a nyomorral, a betevő falatját gyakran a jölekkü szánakozók nyújtják, s midőn egyik kezökkel az alamizna után, másik kezökkel fátyol, szalag vagy kalapdisz után nyúlnak; czimbalom, zongora mellett az éhség korrogó megnyilatkozása adja az alaphangot: a tűzhely azouban közönséges valami, s a cseléd minőség rangján aluli.

Társadalmi baj ez, mely mélyen belenyúl rendészeti életünkbe. De mert a társadalom megreformálása évtizedekre terjedő munka, rendészeti uton kell a bajon segíteni, le kell számolni a létező bajokkal, elavult intézményeinkkel; vasmarokkal kell törni s ujat teremteni. A cselédügy problémáját a jelen viszonyok között megoldani alig lehetne másképp, mint ha a cselédközvetítő intézetek eltöröltetnénk, s a közretitést a rendőrség, illetve előljáróság kezelné, melynek mikénti megvalósítására legközelebb általánosságban rámutatunk.

Semleges.

Előfizetési felhívás!

Az új negyedév elején előfizetéseik megújítására s a hátralékos előfizetések szives beküldésére kérjük fel lapunk t. olvasóit.

A „Fejérmegyei Napló”-nak programja a nemzeti katolikus magyar politika. Hét évnek nehéz küzdelmei közt vezette lapunkat a hazáért és az egyházért való buzgó szeretet, hét év munkássága hirdeti lapunk politikájának tiszta vallásosságát s igaz hazafiságát.

Új programot nem adunk. Elég az ígérlet, hogy hivek maradunk lapunk s pártunk elveihez.

Bizalommal kérjük tehát lapunk barátait a „Fejérmegyei Napló” szives támogatására.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 korona,

Fél évre 6 korona,

Negyed évre 3 korona.

A „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ”

szerkesztősége és kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** *Red* István rendőrfőkapitány megbetegedvén a hivatal vezetését *Poleczer* Péter I. rendőrfőkapitány vette át.

— **Főispánválasz Veszprém megyében.** Amint hirlik, *Fenyvessy* Ferenc, Veszprém megye főispánja megválni készül a főispáni állástól s új-ból képviselővé választatja magát, még pedig eddigi választókerületében, Ugodon, melynek mandátumáról *Bauer* Antal Fenyvessy javára lemond. Más hiradás szerint Fenyvessyt a pápai kerület óhajta megválasztani képviselőjének. Utódjául *Bezzerdy* Viktor miniszteri tanácsos nevét emlegetik, ha azonban ez sem volna hajlandó felcserélni mai állását, akkor dr. *Purgly* Sándor az enyingi kerület orsz. képviselője lenne Veszprém vármegye főispánja.

— **A szt. Ferenczrend köréből.** *Moravec* Florenczius szent Ferenczrendi atya Szombathelyről innapi magyar hítszónoknak, Székesfejérvárra disponáltatott.

— **Steiner Richard temetése.** Mint moóri levelezőnk írja, *Steiner* Richard teteme folyó hó 14-én reggel érkezett Moóra, melyet a vasuti állomásnál a moóri zárdabeli papság — a bécsi, tatai, budai rendfőnökök és a meghalt rokonai kíséretében nagyszámu gyászoló közönség jelenlétében — átvett és harangzúg közben a városba vitt. Ott aztán még a deléltől folyamán fényes egyházi szertartással, melyet *Lukács* Vítal, a jelenlegi provinciális teljes egyházi segédlettel végzett, — helyezték örök nyugalomra a fényes tehetségű, szent életű, mindenki által nagyra-becsült és szeretett provinciális hült tetemet.

— **A vidéki színészet orsz. felügyelőjévé** a belügyminiszter *Festetic* Andor grófot, a nemzeti színház volt igazgatóját nevezte ki.

— **Országos zarándoklat Rómába Loreton át.** (Indul f. évi szeptember hó 19. és 20-án Budapestről.) A zarándoklat lelki vezetését a szent-ségi társulatunk igazgatói és egyházi tagjai, a technikai vezetését pedig *Varga* Mihály csongrádcsanyi plebános, a „Reménységünk“ szerkesztője fogja intézni. A zarándokok a vezető áldozatokban a zarándoklat egész tartama alatt oda-dó lelkiatyákat, ügyes-bajos dolgaikban gondos tanácsadókat, a műszaki vezetőségben pedig minden jogos és méltányos kívánságaiknak lelkiismeretes gondozóját fogják találni. A zarándoklatban bárki is részt vehet, ki kész magát a vezetőség intézkedéseinek alávetni. A zarándoklat két különböző irányban induló csoportra oszlik: Az első csoport a tengeri utat is igénybe veszi és szeptember 19-én este kel utra a M. A. V. budapesti keleti pályaudvarából. Ezen csoportrésztvételi díjai a következők: az I. osztály 215 korona, a II. osztály 182 korona, a III. osztály 98 korona. A második csoport csak vasuton utazik és szeptember 20-án reggel indul a déli vasut budapesti pályaudvarából. Ezen csoport résztvételi díjai a következők: I. osztály 282 korona, a II. osztály 212 korona, a III. osztály 130 korona. Ezen díjakban bele van értve: a vasuti, illetőleg hajó árak Budapesttől Loreton át Rómáig és vissza Budapestig, a podgyászszállítás Loretóba, Rómában a szállodáig és vissza a vasuthoz, Loretóban egy napi szállás, Rómában 6 napi teljes ellátás. Az első csoport útiránya: Budapest, Dombóvár, Fiume, Ancona, Loreto, Ancona, Róma, Ancona, Fiume, Dombóvár, Budapest. A második csoport útiránya: Budapest, Székesfejérvár, Kanizsa, Pragerhof, Szt-Péter, Cormons, Mestre, Bologna Ancona, Loreto, Ancona, Róma, Florenca, Bologna, Velence, Cormons, Szt-Péter, Pragerhof, Kanizsa, Székesfejérvár, Budapest. A két irányból jövő zarándoklat egyesülése Anconában lesz, a honnan közösen folytatja útját Loreto és innen Róma felé. Megérkezés Rómába. Tartózkodás. A két csoport szeptember 22-én este érkezik Rómába és ott hat napig tartózkodnak. Tudakozódni lehet bármely katolikus plebánia-hivatalnál és jelentkezni az alulírottmal f. évi szeptember hó 5-ig, azontul rendkívüli esetekben és a

jelentkezésre nézve terhesebb feltételek mellett. A jelentkezéssel egyidejűleg beküldendő: az I. és II. oszt. résztvevők részéről személyenkint 100 korona, a III. oszt. résztvevők részéről személyenkint 50 korona. *Varga* Mihály, a loreto-római zarándoklat műszaki vezetője, plebános, a „Reménységünk“ szerkesztője Csongrád-Csanonon.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Egy derék, szép, fiatal leány akart ismét megválni az élettől, mely neki szorgos munkássága daczára is csak szomorúságot hozott. Szorgalmas cselédleány volt, s keserves keresményéből folyton segélyezte szüleit. Most azonban 8—10 nap óta hely nélkül van, s ez idő alatt hozzátartozói nem jó szemmel néztek rá. Ez nagyon fájt neki, s el akarta dobni magától fiatal életét. *Hutaguer* Teréz malom-utca 10. szám alatt lakó cselédleány ma reggel 7 óra tájban egy pohár lügköldatot készített s házigazdája istállójában meg is itta. A mérég gyorsan hatott úgy, hogy mire bement szülei lakására, hányinger s görcs vett rajta erőt, s bár a mentők dr. *Molnár* József kerületi orvossal már fél 8 órakor megjelentek a hely színen s orvosi segélyben részesítették a leányt, életben maradásához kevés a remény. — Csodálatos, hogy a mentők megjelenése rendőri asszisztencia nélkül történt, a mi állítólag a ker. orvos mulasztása. Hogy tényleg kit terhel a mulasztásért a felelősség, a folyamathoz tett vizsgálat van hivatva kideríteni.

— **Társas zarándoklat Lourdesba.** Lelki vezető: *Fajt* János erzsébetfalvi plebános. Indulás 1900. évi augusztus hó 27-én. Visszaérkezés 1900. évi szeptember hó 11-én. Utazás időtartama 16 nap. — Az utazás technikai rendezését *Karlsberg* és társa Nemzerközi Utazási Vállalat budapesti irodája vállalta magára. Tapasztaltuk évek óta, hogy azon zarándoklataink, melyek magán-egyé-nek által szerveztettek, az utazók hátrányára ütöttek ki, ezt megakadályozandó a fenti vállalat, melynek Budapestben májban nyílt meg az irodája, főprogramját a társas-zarándoklatok rendezése fogja képezni: hogy első sorban az utasok érdekeit tartja szem előtt, kitűnik az igen jutányos áron összeállított Lourdesi utazásnál, a mely mindenkinek lehetővé teszi, hogy Szűz Mária híres kegyhelyét, Lourdest megláthassa. Utirány: Budapest — Bécs — Linz — Salzburg — Innsbruck — Buchs — Einsiedeln (svájci hegyhely) — Zürich — Bern — Genf — Lyon — Tarascon — Cette — Toulouse — Lourdes. Vissza: Lourdes — Toulouse — Cette — Lyon — Genf — Bern — Zürich — Wilten — (tirol-kegyhely) Innsbruck — Salztal — Bécs — Budapest. — Résztvételi árak: Szállással, de ellátás nélkül III. oszt. 80 frt., 7 napi el-öranguszállodai ellátással: III. oszt. 90 frt. II. oszt. 170 frt. I. oszt. 220 frt. Jelentkezési feltételek: Jelentkezni kell 1900. augusztus hó 15-ig (az előintézkedés érdekében ajánlatos minél előbb jelentkezni, a mely alkalommal a jelentkezési lap kitöltve *Karlsberg* és Társa Utazási iroda címére Budapest, VII., Bethlen-u. 4. sz. küldendő és egyidejűleg az I. és II. oszt. utasok részéről 30 forint, a III. oszt. utasok részéről 20 forint előleg küldendő be *Fajt* János plebános címére Erzsébetfalva (Pest-m.), a hátralékos összeg pedig augusztus 25. vagy 26-án az utazási és ellátási ügy átvétele alkalmával *Karlsberg* és Társa Utazási Irodájában (Budapest, VII., Bethlen-u. 4.) fizetendő be, a hol ugyanakkor a részletes utiterv és jelvény átvehető lesz. Az utközben csatlakozók kéretnek résztvételi díj hátralékukat 4—5 nappal az utazás előtt a plebánoshoz beküldeni, hogy utijegyüket idejekorán postán elküldhessük.

— **Üzérkedés a humanizmus leple alatt.** Ilyen üzérkedés a humanizmus leple alatt az az ajánlat, a mit a *Wodianer* F. és fiai könyvkiadó-cég az *Eötvös*-alpnak, vagy mondjuk így: a magyar tanítósnak tett. Nevezett cég azt igéri, hogy 20 megfizeti minden egyes tanítóért az 50 vagy 20 koronás részes jegyek értékét, hogyha az illető iskolájában a cég tankönyveit használja és nevezett cégnél 5 vagy 2 éven át évenként legalább 100 korona megrendelést tesz.

A hazai humanus könyvkiadó-társulatok és közöttük első helyen a Szent-István-Társulat ilyenü ajánlat helyett mit tesznek? Tankönyveket juttatnak ezer számra az iskolai hatóságok rendelkezésére, hogy azokat a szegény tanulók között ingyen szétosszák. Ennek az eljárásnak a tanító, a gyermek örül, a nemzet meg idővs hasznát látja és ez az igazán humanus eljárás.

Mit akar a *Lampel* cég az ő ajánlatával?

1. Hogy a tanítók az ő kiadványait tömegesen vezessék be a használatba.

2. Hogy ez által neki nagyobb forgalma és haszna legyen.

3. Hogy a tanítók az ő vigézei legyenek.

4. És mindezt odadob a tanítói tekintély lealacsonyításával 50, vagy 20 kor. sápot. Az *Eötvös* alap, igen, a hazai tanítósnak egyik leg-szebb s legmaradandóbb alkotása, de a melyhez ilyen intenziók nem férnek. A *Lampel*-cégét követni fogja — mondjuk — más könyvkiadó-cég is, mert érdekében áll mindenkinek, hogy érdekeit megolthatassa s akkor ott leszünk, — hogy a könyvkiadók között egy oly egész-ségtelen verseny fejlődik ki, — a melynek eredménye a tankönyvek drágulása, avagy primitív kiállításra leendő. — A tanítók utasít-sák el maguktól az említett cég ajánlatát s maradjanak meg azon igényeik mellett, a mely a tanítói névhez egyedül méltó és illő s mely által sok szegény tanulónak adtak és adnak tankönyvet kezébe. Anyagilag szegények vagyunk, az igaz, de e szegénységünket azért ne mérés-szelje senki oly módon kizsákmányolni, a mint azt a *Lampel*-cég ajánlata cseleztte. Az igazi magyar tanító büszke arra, hogy szegény, de azért szívvel gazdag.

— **Duhaj legények.** F. hó 15-én éjjel egy, önmagáról megelégedezett társaság, melynek tagjai *Bernáth* Károly, eszka-u. 5. sz. alatti henteslegény, *Kovács* Antal és *Pör* Péter zámoly-utcai legények voltak, a püspökség előtt oly éktelen lármát csaptak, hogy az utca lakosai rémülve ijedtek fél álomból, nem tudván elképzelni az orlozolás okát. A jeles delikvenseket a rendőrség vette oltalmába, a honnan azonban kellő igazolás után hazabocsájtattak. — Ugy látszik azonban, hogy városunkban az éjjeli esendhárborítás napirenden van. F. hó 16-án éjjel ugyanis *Mikó* József, *Tausz* János és *Pin-tér* István, hástya-utca 15. szám alatt lakó czipész segédek a vásártéren levő üzletek ajtóit dönggették triviális nóták kíséretében. Miután pedig a rendőri figyelmeket is hiábavalónak bizonyult, a városházára kerültek, a honnan igazolás után ezek is elbocsájtattak. Bizunk *Simon* Sándor alkapitány ismert erejében, s elvárjuk, hogy kelvén szegi a duhajkodóknak.

— **Csoóri csendélet.** S. Nagy István, S. Tóth Ferenc és *Kovács* Imre csoóri legények barátságos korezmai kvaterkázás után hazafelé ballagtak s az uton minden rokonérzelmők daczára is összeszólkaztak, sőt össze is verekedtek. A közbelépett csendörök vetettek véget a harcznak, s feljelentették a verekedőket a szolgál-biroságnál.

— **Könpör hiátó,** lisztharmat ellen legjobb, legolcsóbb 1 frt 10 kr. Lichtnecker József fűszerkereskedésében. — Szőlő betegségek elleni védekező és óvó anyagok raktáron vannak.

Irodalom.

— **A kereszténységnek Magyarországon 900 esztendei jubileuma** alkalmából melegen ajánljuk a Szent-István-Társulat inémet megjelent következő kiadványait: *Gondolatok a századévi hódolatnak és a magyar katholicizmus 900. jubileumának ünnepeire.* Irta Prohászka Ottokár; ára 1 korona 20 fillér. — *Szent István első magyar király.* A kereszténységnek Magyarországon 900. esztendei jubileuma alkalmából. Irta Kisfaludy Z. Lajos. (Sok szép képpel.) Ára 32 fillér. — *A szent jobb vagy az első apostoli király szent jobb kezének története.* Irta Cenner Lajos. Ára 8 fillér. — *Nagyasszonyunk Szűz Mária.* Áhitatos könyörgések gyűjteménye. Ára 8 fillér. — *A legméltóságosabb Öltérzsentség előtt egy imádságban eltöltött óra öt perczekre beosztva.* Ára 8 fillér. — *Jézus szentséges Szívének litániája.* Nemkülönb hódoló, megkövető és felajánló imádságok Jézus szentséges Szívéhez. Ára 6 fillér. Mindeme könyvek megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadó hivatalában, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

Szerkesztői üzenetek.

— **Érdekelte.** Hozzáuk intézett levelében azt mondta, hogy a helybeli főgimnázium értesítőjében közölt adatok szerint több vagyonos szülő gyermeke ösztöndíjban részesül s ezt Ön nem érti. Konkrét esetet nem említek s így kérdésére kimerítő választ nem adhatunk. Annyit azonban megjegyzünk, hogy a mennyiben vagyonos szülők gyermekei kaptak ösztöndíjat, ez a szülőkre vet első sorban árnyat, mert ez által esetleg egy-egy szegény tanuló szájából vették ki a kenyert. Lehet azonban, hogy a vagyonos családok gyermekei által élvezett ösztöndíjak családi alapítványok: igaz ugyan, hogy a leglényegesebb jogozim az ösztöndíj elnyerésére a szegénység, figyelembe veendő a magaviselés és szorgalom. Tanulmányosságban szegény, jó magaviselésű és szorgalmas tanulók részesülnek. Ha a mennyiben agrályai volnának az egyes esetekben, forduljon az intézet igazgatójához, a ki -- azt hisszük -- szívesen ad felvilágosítást.

— **Terézilus.** Kiszönet. Ehhez hasonló jókat mások is kérünk. Köszölvé lesz.

— **N. N. előfizető.** Növetei levelekre nem adhatunk választ. Szerkesztőségünkben felvilágosítást nyerhet.

— **Levelező.** Hogy Szent István nem 1818, hanem 1038-ban halt meg, azt mindenki tudja s így azt is tudhatná még az a bizonyos kommentáros ur is, hogy lapunk legutóbbi számának vezérezikéjében a számesere sajtóhíba.

— **Minimus.** A hiba megesezt a szerkesztőség tudtán kívül. Jövőben elő nem fordulhat. P. tényleg fürdőn van. Mi veszdünk, kérünk s köszönetet mondunk a kapott dolgokért. Üdv és köszönet.

— **P. a. Tárnok.** 2 frt 25 kr., vagyis 4 kor. 50 fill.

Felölös szerkesztő: Chay Antal.

Uj butor raktár!

Tisztelettel van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben, Buzs-piacz (Simor-utca) 1. sz. dr. Szendefi-féle házban (az emeleten)

uj fiók butor-raktárt

nyitottam, melyben a legjobb butorokból, ugyszinte menyasszonyi kelengyékben nagy raktárt tartok és a budapesti raktáraknál jóval olcsóbban árusíthatok.

Garnitúrák bámulatos olcsó áron kaphatók!

Tisztelettel

Id. Füstér Imre.

Uj

Vasuti menetrend.

— 1900. május 1. —

Budapest ind.	Székesfejérvár ind.	N. Kanizsa ind.	Székesfejérvár ér.	Budapest ér.
Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.	1.40 d. u.	
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.21 d. e.	11.57 d. e.	
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.	8.05 este.	
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este.	6.32 este.	8.40 est*)	
Gyors v. 8.00 este.	9.17 este.	9.22 este.	12.07 éjjel	
Szem. v. 9.25 este.	11.33 este.	11.43 este.	3.52 éjjel	

*) Csak július 1-től közl. Boglárig.

Nagy-Kanizsa ind.	Székesfejérvár ind.	Budapest ind.	Székesfejérvár ér.	Budapest ér.
Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.	6.32 reg.	
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.	9.53 reg.	
Szem. v. 5.05 reg.	6.59 r.**) 7.05 reg.	7.05 reg.	8.58 reg.	
Szem. v. 9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.	4.42 d. u.	
Szem. v. 2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este.	8.33 este	
Gyors v. 5.03 este.	7.48 este.	7.58 este.	9.20 este	

**) Junius 1-től Boglártól közl.

Junius 1-től szept. 15-ig vasár- és ünnepnap közlekedik.

Boglár ind.	Székesfejérvár ind.	Budapest ind.	Székesfejérvár ér.	Budapest ér.
Sz. v. 7.35 este	9.45 este	9.51 este	11.25 este	

Komárom ind.	Székesfejérvár ind.	Székesfejérvár ér.	Budapest ér.
Sz. v. 4.07 reg.	6.54 reg.		
Sz. v. 12.14 d. u.	2.27 d. u.		
V. v. 6.20 este.	11.09 éjjel.		

Székesfejérvár ind.	Komárom ér.	Székesfejérvár ind.	Veszprém ind.	Sz.-Fejérvár ind.
Sz. v. 6.15 regg.	8.40 regg.			
V. v. 9.50 d. e.	2.50 d. u.			
Sz. v. 9.32 este	12.32 éjjel.			
Sz. v. 9.31 d. e.	10.45 d. e.	V. v. 5.23 reg.	6.49 reg.	
V. v. 1.00 d. u.	2.33 d. u.	Sz. v. 7.07 reg.	8.22 reg.	
V. v. 9.27 este	11.00 éjjel	Sz. v. 4.52 d. u.	6.03 este.	
		T. v. 7.19 este	10.09 est*)	

*) Junius 1-től szept. 15-ig minden ünnep és vasárnap valamint csütörtökön közl. Ind. Péthről 8 óra 27 p. este.

Székesfejérvár ind.	Adony-Szabolcs ér.	Paks ér.
V. v. 8.40 reg.	9.51 reg.	2.33 d. u.
V. v. 3.50 d. u.	5.17 d. u.	9.33 este.

Paks ind.	Adony-Szabolcs ér.	Sz.-Fejérvár ér.
V. v. 2.00 éjjel	6.23 reg.	7.40 reg.
V. v. 1.49 d. u.	6.06 este	7.25 este.

Székesfejérvár ind.	Bicske ér.
V. v. 9.30 reg.	12.31 d. u.
V. v. 1.59 d. u.	4.53 d. u.

Bicske ind.	Sz.-Fejérvár ér.
V. v. 5.35 reg.	8.10 reg.
V. v. 6.30 este	9.12 este.

Székesfejérvár ind.	Sárbogárd ér.
V. v. 9.22 reg.	10.56 d. e.
V. v. 2.50 d. u.	4.30 d. u.

Sárbogárd ind.	Sz.-Fejérvár ér.
V. v. 6.10 reg.	8.12 reg.
V. v. 12.15 délben	1.34 d. u.

Ifj. SCHAUMANN JÓZSEF

ARANYOZÓ, MÁRVÁNYOZÓ, TEMPLOMDISZÍTÓ, TÜKÖR-, KÉP- és KÉPKERET RAKTÁRA SZÉKESFEHÉRVÁROTT, Szt.-Imre-utca 2. sz. (Barátok új épületében.)

A fűtisztelendő Clerus, magas nemesség s. t. kegyuraságoknak üzletet szíves figyelmébe ajánlani bátorodom.

Művelem és elvállalom a templomdiszítésnek következő ágait:

Oltárépítésetet és oltárdiszítést,

uj oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szentsírok építését aranyozását és festését,

minden stylben, beadott rajz vagy tölem tervezett rajz után a legegyszerűbb s a legdiszesebb kivitelig.

T. Ifj. Schaumann József urnak

Székesfejérvárott.

A számlát az aranyozási munkáról már néhány nap előtt megkaptam, nagy mérvű elfoglaltságom miatt azonban ezt csak most hozhatom becses tudomására. — Együttal irásban is örömmel értesitem, hogy az aranyozási munkával, nevezetesen a gyertyatartók megaranyozásával nagyon meg vagyok elégedve, s a mennyiben tehetem még e nyár folyamán a főoltár egész aranyozásának felújítását Önnel fogom végeztetni.

Fogadjja kedves Schaumann Ur tiszteletem és köszönetem nyilvánítását, melylyel maradtam

Várpalotán, 1900. jul. 7-én.

igaz tisztelője

Domján Károly, plebános.

Tisztelt Schaumann Ur!

A paduai sz. Antal képre vonatkozó tudósítását köszönettel vettem s azt alkalmmilag elhozatom.

Ezen alkalmmal készséges örömmel tudatom, hogy a velencei r. k. templom főoltárkép rájáának, valamint a gyertyatartóknak megaranyozásával nagyon meg vagyok elégedve s mindenkinek tetszését és dicséretét kiérdemelte; s így önt bárkinnek pártfogásába a legmelegebben ajánlom és ajánlhatom.

Velence, 1899. nov. 14.

tisztelettel

Beleznay István, plebános.